

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/kongresy-pamieci-narodowej/warszawski-kongres-pamieci-nar/182806,Historia-mowi-przez-pokolenia-Pierwszy-dzien-Kongresu-Pamieci-Narodowej-Warszawa.html>
27.02.2026, 14:24

Historia mówi przez pokolenia. Pierwszy dzień Kongresu Pamięci Narodowej Warszawa, PGE Narodowy, 13-15 kwietnia 2023

Prezentacja raportu „Edukacja dla pamięci”, czwarty Międzynarodowy Festiwal Filmowy o Totalitaryzmach „Echa Katynia”, debaty naukowe z udziałem znakomitych naukowców z Polski i zagranicą, hackaton historyczny, pierwsza gala Nagrody Sygnety Wydawnictwa IPN, projekty gamingowe, wystawy multimedialne, interaktywny globus szlaków projektu „Szlaki Nadziei. Odyseję Wolności”, multimedialna szafa archiwalna dzięki której poznajemy historię zapisaną w dokumentach, edukacyjna ścieżka historyczna przybliżająca najnowszą historię Polski, ogólnopolski turniej gier planszowych – to niektóre z atrakcji dostępnych już pierwszego dnia Kongresu Pamięci Narodowej. 13 kwietnia w wydarzeniu wzięło udział ponad 3000 osób, w tym w tym 1600 dzieci i młodzieży z całej Polski, którzy przekonali się, że opowieść o historii może być pasjonującą przygodą.

13.04.2023

Jednym z najważniejszych punktów Kongresu była prezentacja wyników raportu „Edukacja dla pamięci” podczas panelu dyskusyjnego otwierającego Kongres. Raport był jedną z głównych inspiracji do organizacji Kongresu Pamięci Narodowej.

► Zobacz: [prezentacja wyników raportu „Edukacja dla pamięci”](#) w czasie uroczystego otwarcia Kongresu Pamięci Narodowej

Zespół naukowców pod kierownictwem dr hab. Krzysztofa Malickiego, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego, przeprowadził badania nad świadomością historyczną Polaków. To największe tego typu badania w Polsce. Ich celem było poznanie stopnia wiedzy o przeszłości, prezentowanej przez mieszkańców naszej Ojczyzny oraz sprawdzenie, czy wiedza historyczna wywołuje refleksję i pomaga zrozumieć teraźniejszość.

Jak powinno się przekazywać wiedzę historyczną i kształtować pamięć i tożsamość narodową w dobie ekspansji nowych mediów? W jaki sposób nie zagubić prawdy historycznej? Jak wspólnie szukać sposobów na angażowanie kolejnych pokoleń do poznawania dziejów Ojczyzny? O tym dyskutowali w trakcie trwania panelu „Edukacja dla pamięci” dr Barbara Fedyszak-Radziejowska (doradca Prezydenta RP), prof. Zdzisław Krasnodębski (Parlament Europejski), prof. Krzysztof Malicki (Uniwersytet Rzeszowski), dr Karol Nawrocki (IPN) oraz prof. Andrzej Szpociński (ISP PAN).

Prezes IPN dr Karol Nawrocki zaznaczył, że Instytut, który na co dzień zajmuje się "pamięcią narodową", powinien wiedzieć, jak wygląda narodowa pamięć. I powinien dostosować przekaz historyczny do dynamicznie zmieniającego się świata.

„Jesteśmy instytucją, która jest w stanie także w wirtualnej przestrzeni przedstawić prawdziwą, zgodną z prawdą historyczną ofertę edukacyjną. – powiedział prezes Nawrocki.

Z raportu wynika, że uczniowie za wiarygodne źródło informacji uznają relacje świadków historii, kontakt z muzeami, miejscami pamięci, artefaktami. Wiedzę czerpią z nowych mediów, w dużo większym stopniu niż z książek, dokumentów, ale wiarygodne i ciekawe są dla nich również miejsca pamięci i muzea.

► Zobacz:

- [Historia jest pasjonująca. W Warszawie trwa Kongres Pamięci Narodowej](#)
- [Panele dyskusyjne – podsumowanie pierwszego dnia Kongresu](#)
- [Program 4. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego o Totalitaryzmach „Echa Katynia”](#)
- [Gala wręczenia nagród „Sygnety Wydawnictwa IPN”](#)

Aby zaprezentować różnorodny przekaz historyczny oraz dotrzeć z przekazem historycznym do każdego pokolenia, na Kongresie Pamięci Narodowej wydzielono strefę naukową i edukacyjną.

► Strefa naukowa – debaty historyczne, 13 kwietnia br. Mottem dnia były tematy związane z polityką pamięci oraz polityką historyczną z perspektywy polskiej i krajów Europy Środkowo-Wschodniej, poszukiwania i identyfikacja ofiar wojen i represji, opieka nad grobami weteranów walk o wolność czy zakaz gloryfikacji systemów totalitarnych, immersyjna edukacja historyczna. Na panelu blogerów dyskutowano o tym, jak mówić, żeby zainteresować młodych historią. Debatowano o symbolach tożsamości narodowej okiem twórców – w czasie tego panelu zaprezentowano nową identyfikację graficzną IPN. Unowocześnione logo prezentował Marcin Wolny, twórca projektu.

► 13 kwietnia minęło 80 lat od ujawnienia Zbrodni Katyńskiej. Ważnym punktem Kongresu Pamięci Narodowej jest 4. edycja Międzynarodowego Festiwalu Filmowego o Totalitaryzmach „Echa Katynia”. Podczas czwartkowych seansów zaprezentowano filmy: „Matusia”, „Słobodni”, „The Kiev trial”, „Boys in November”, „Marsz cieni”, „Rotmistrz Pilecki”, „Wybraniec bogów”. Po emisji filmu „Rotmistrz Pilecki” odbyła się dyskusja z jego twórcami: Miłoszem Łodowskim (producentem i pomysłodawcą) oraz Miłoszem Koziółem (reżyserem). Widzowie mieli okazję uczestniczyć w spotkaniu tematycznym – „Więcej niż 20 tysięcy. Prawdziwa skala Zbrodni Katyńskiej” z dr Ewą Kowalską, dr. Krzysztofem Łagojdą, Witoldem Wasilewskim i Rafałem Ziemkiewiczem.

► Strefa Nowych Technologii cieszyła się ogromną popularnością wśród dzieci i młodzieży. Każdy mógł złamać bolszewickie szyfry w „Grze Szyfrów” oraz wejść do mieszkania w peerelowskim bloku, gdzie ukryta jest konspiracyjna drukarnia, aby wydrukować bibułę „Solidarności Walczącej” (aplikacja [„Szybowcowa ’87”](#)).

► W czasie Kongresu trwa hackathon dla młodych programistów ze szkół ponadpodstawowych. Zadaniem finalistów będzie rozwiązanie zadania przygotowanego przez IPN w trakcie trwania Kongresu. Główną nagrodą będą Google Oculus Quest II i 3 zestawy gogli dla szkoły.

► Instytut Pamięci Narodowej zabrał najmłodszych w Edukacyjną Podróż Historyczną poprzez 5 stref ze stanowiskami multimedialnymi zatytułowanymi: „Walka o niepodległość i granice”, „II RP”, „II wojna światowa”, „Powojenny opór antykomunistyczny”, „Solidarność (do 1989 r.)”, gdzie dzieci uczyły się poprzez gry, quizy, warsztaty i wiele innych aktywności. Najmłodsi uczestniczyli w warsztatach „Drużyna Inki” prowadzonych przez Biuro Przystanków Historia oraz obejrzeli

spektakl o „Misiu Wojtku”. Z kolei na zewnątrz pojawiły się rekonstrukcje historyczne. To doskonała okazja do obejrzenia z bliska pojazdów i samolotów z minionej epoki.

► Olimpiada Gier Planszowych

Podczas Kongresu trwa finał Olimpiady Gier Planszowych, w którym bierze ponad 200 graczy z całego kraju. Uczestnicy rozgrywają turnieje gier wydanych przez IPN, m.in.: „Bitwa Warszawska”, „ORP Orzeł” czy „ZnajZnak”.

►IPN przygotował również multimedialne wystawy prezentujące najnowszą historię Polski:

- „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”: międzynarodowy projekt edukacyjno-memoratywny, mający na celu upamiętnić wysiłek Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz losy ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Andersa. Wystawa przypomina bohaterskie czyny naszych lotników w Bitwie o Anglię, polskich żołnierzy spod Tobruku, Narwiku czy Monte Cassino. Częścią wystawy jest niezwykle wirtualny globus prezentujący filmy o szlakach cywilnych, wojskowych, morskich i lądowych, którymi przemieszczali się Polacy podczas II wojny światowej. Poprzez interaktywny panel sterujący globusem, każdy będzie mógł wybrać region świata oraz poznać historię i losy Polaków z nim związanych.
- „Patrioci. Żołnierze. Żydzi”: prezentacja sylwetek Żydów walczących o niepodległość i granice Polski w latach 1914-1921 oraz ich późniejsze losy.
- „20-40-23”: wystawa przedstawia wielkie zwycięstwo 1920 r. oraz tragedię roku 1940. To podróż po najtrudniejszych momentach polskiej historii widzianej przez pryzmat wybranych postaci historycznych.
- wystawę grafik obozowych Marii Hiszpańskiej-Neumann oraz prezentacja najcenniejszych archiwaliów z okresu II wojny światowej
- fragmenty wystawy „»Ramię krzep – Ojczyźnie służ«. 135. rocznica powstania Sokolstwa Polskiego w Ameryce”, czyli kolekcji pozyskanej ze Związku Sokolstwa Polskiego w Ameryce

► Wydawnictwo IPN Dla miłośników komiksów Wydawnictwo IPN przygotowało stoisko, gdzie można zobaczyć te o przygodach Antka Srebrnego. Młodzież znalazła wydawnictwa o poważniejszej tematyce – „W imieniu Polski walczącej”, „Powstanie Warszawskie”, „Wilcze tropy”, „Polskie Radio. Wrzesień '39”.

►Zwieńczeniem pierwszy dzień Kongresu Pamięci Narodowej była pierwsza Gala Sygnetów Wydawnictwa IPN. Laureaci otrzymali statuetkę sygnetu i dyplom, a sześć najwyższej ocenionych przez Kapitułę książek w danej kategorii zostanie wydanych w języku obcym. Zdaniem internautów, najlepszą książką 2022 roku na podstawie ich głosów została publikacja „Alfred Szklarski – sprzedawca marzeń. Pierwsza biografia twórcy przygód Tomka Wilmowskiego”.

[Transmisja otwarcia kongresu i dyskusji „Edukacja dla pamięci” na kanale IPNtv](#)

[Kongres Pamięci Narodowej: 13-15 kwietnia 2023 r.](#)

► ZOBACZ:

- [Uroczyste otwarcie Kongresu Pamięci Narodowej – Warszawa, 13 kwietnia 2023](#)
- [Historia jest pasjonująca. W Warszawie trwa Kongres Pamięci Narodowej](#)
- [Panele dyskusyjne – podsumowanie pierwszego dnia Kongresu](#)

- [Program 4. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego o Totalitaryzmach „Echa Katynia”](#)
- [Gala wręczenia nagród „Sygnety Wydawnictwa IPN”](#)

► JUŻ JUTRO - w piątek, 14 kwietnia 2023 r. na Kongresie Pamięci Narodowej,

- debaty: dyskusje związane z II wojną światową, kwestia reparacji wojennych, problematyka powojennych rozliczeń z przeszłością oraz wiedzy Zachodu na temat charakteru okupacji niemieckiej w Polsce, pomoc udzielana Żydom przez Polaków pod okupacją niemiecką, zbrodnie niemieckie w okupowanej Polsce czy zaangażowanie Polski w walkę z totalitaryzmami.
- Zapraszamy o godz. 11.00. do Strefy Wydawnictwa IPN na Kongresie Pamięci Narodowej na promocję publikacji Instytut Pamięci Narodowej „Gdy nieme groby przemawiają... Archiwum dr. Jana Zygmunta Robla” przygotowanej przez zespół pod kierunkiem prof. dr. hab. Tadeusza Wolszy
- 16.00 Gala Nagrody Debiut Historyczny Roku (wejście na zaproszenie)
- 4. Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Echa Katynia”. Będzie można zobaczyć m.in.

13.30 - 14.35 „Czarny sufit”, 59 min.

14.40 - 16.15 „The Northeast Winds”, 94 min.

16.20 - 18.10 „Bettina”, 107 min.

18.20 - 20.00 „Klondike”, 100 min. - ukraiński tegoroczny kandydat do Oscara.

W ramach festiwalu odbędzie się również Finał Pitching Forum (godz.10.00, sala kinowa 2)

Dostępne będą również wszystkie pozostałe atrakcje ze strefy edukacyjnej:

- strefa nowych technologii
- wystawy multimedialne
- warsztaty
- strefa dla najmłodszych, rekonstruktorzy
- PROGRAM Kongresu Pamięci Narodowej - do pobrania poniżej

Wydarzenie objęte patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

Wydarzenie objęte patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

► [Rejestracja](#)

► <https://kongrespamiecinarodowej.pl/>

Kontakt dla mediów:

Rzecznik Prasowy IPN - Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

Pliki do pobrania

[Kongres Pamięci Narodowej - program \(pdf, 1.57 MB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)